

تأثیر تفکر شیعی بر فالنامه های مصور دوره ی اول صفوی

پایان نامه

- دانشگاه الزهراء عليها السلام - دانشکده هنر
- دانشجو: الهام عصار کاشانی
- استاد راهنما: بوالقاسم دادور خشایار قاضی زاده
- سال انتشار: ۱۳۹۳

چکیده

صفویان با استفاده از فرصت های تاریخی توانستند حکومت مقتدر و یکپارچه ای تشکیل دهند که یکی از مهم-ترین ارکان آن اعلام تشیع به عنوان مذهب رسمی در ایران بود، این مهم بر همه ی ارکان زندگی سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و هنری ایرانیان تأثیر نهاد و در پیوند با زیبایی شناسی هنر ایرانی، گاه به عنوان بستر ارزیابی اثر هنری قرار گرفته، کارکرد آن را تداوم بخشید و شکلی از هنر با محتوای هنر شیعی را تثبیت کرد. این دوران مقارن بود با رونق گرفتن هنر عامیانه پیروان تشیع در ایران، لذا عقاید و عناصر شیعی هرچه بیشتر تقویت شدند و مصداق هایی از آنها در آثار هنری، نگاره ها و علی الخصوص فالنامه های مصور این دوره ظهور یافت. این رساله به بررسی تأثیر تفکر شیعی بر فالنامه های مصور دوره ی اول صفوی پرداخته که شامل نسخ: فالنامه تهماسبی (پراکنده) یک کپی از آن محفوظ در موزه توپقاپی استانبول و مجلدی در کتابخانه درسدن آلمان می باشد. روش این پژوهش توصیفی — تحلیلی بوده و هدف از آن شناسایی و معرفی عناصر تصویری و مضامین شیعی موجود در این آثار و بازشناسی این مضامین در دیگر نسخ این دوره می باشد. نتیجه ی حاصل از مطالعه و تحلیل نگاره های این آثار بیانگر محتوای شیعی این نسخ در راستای ترویج این تفکر در جامعه می باشد که در نهایت در پیوند با شکل گیری و تحول هنر عامیانه شیعی به ظهور نقاشی قهوه خانه ای منجر شد. تأثیر تشیع در عناصر شیعی و خاصه مضامین این فالنامه ها مشهود است و این آثار به لحاظ سبک شناختی و زیبایی شناسی پیرو سبک مکاتبی هستند که در آن خلق شده اند. کلید واژه: فالنامه، نگارگری، هنر شیعی، صفوی.

<https://www.virascience.com/thesis/795591/>